

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quæstio 1. Quinam hoc loco vocantur lugentes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

confer, se pauperem spiritu, mitem, misericordem, mundo corde esse. Hi enim beati pronunciantur. Quia tales non sunt, beatitudine excluduntur. At certa fide non est hoc nobis manifestum, nos esse mundo corde, mites, ceterisque virtutibus præditos: non ergo certa est fides beatitudinis, quia incerta est hypothetis ex qua illa pendet. Et fatentur illi, certam ac firmam consolationem conscientia prorsus amitti, si fides partim Christo, partim nostris operibus nitetur. Nulla ergo secundum eorum sententiam fiducia esse potest, si non aliter beati, nisi pauperes, mites, mundo corde, pacifici esse possunt.

VERSUS 4.

Beati mites, quoniam ipsi possidebunt terram.

QVÆSTIO I.

An mites terram possideant?

§. 1. **M**ulti veterum terræ nomine regnum cælestis accipiunt. Ita Basil. in Psalmum 33. Maxima omnium virtutum mansuetudo, eoque in beatitudinum numerum relata est; Beati, inquit, mites, quoniam ipsi possidebunt terram. Illa enim terra cælestis Hierusalem, non est bellatorum spoliū, sed longanimitatis & mansuetudinis tolerantiæ sperata hereditas.

Eodem modo Cyrillus. 58. in Isaiā. Orig. hom. 26. in Numeros. Nam possessione huius terræ nemo Beatus dici potest, cum sit maledicta, & operibus dominos ac possessores suos fatiget. Alia igitur in terra beatitudo querenda est.

§. 2. Augustinus tamen l. 1. de sermone Domini in monte, Chrysost. hoc loco, Euthymius. Theophylactus hanc nostram terram esse concedunt. Quam mites possidebunt, *ἡ γῆ*, Nithun, & ex Græco *ἀγαθὴ καρδία*, hereditate possidebunt. Nec in nouo testamento aliquando desunt terrenorum promissiones, ut Marc. 12. 30. Imo centuplum hoc in mundo pijs promittitur, & vita æterna. Beati quoque hac possessione sunt; quia illa est pignus futuræ retributionis; quia mansuetudini datur; quamvis vero multe sint tribulationes iustorum, datur tamen illis potius, quam impijs hereditas terræ, quia eorum seruit vitiis, ut pro tritico, non lolio colitur ager.

Dicendum igitur terræ hereditatem non callidis, violentis, iracundis pugnacibus, sed mansuetis promitti. quod Gentes olim irriserunt, & historiæ repugnare nonnulli falso arbitrantur. Non feroces, & bellicosi hereditate terram possederunt, sed qui mites, etiam in bello fuerunt. Crudeles & iracundi fere in campo sanguinem dederunt. Alexandri, Pompei, Cæsaris, aliorum gesta perpendantur, sæuissime eos, sed cum stirpe interisse videbimus. Vincunt aliquando, & tamen post multos labores concidunt.

§. 3. Occurrit hoc loco Caluinus: Si hereditatis tunc cælum possidemus, ubi sunt merita, quæ nonnulli iactant?

Respondeo. Merita quæ iactantur nulla esse; ipsa enim iactatione merita esse desinunt. Merita vero sunt ipsa Dei beneficia gratuita, quæ hæredibus donantur, ut alio etiam titulo hereditatem adeant, ita enim eos Deus cooptauit in Christo, ut operum conditione impleta promissiones accipiant. Nec in rebus humanis quicquam vetat hæredem se gerere, ut adoptionem mereatur, præsertim si gratuita promissionis pactum intercedat.

Adami Conzen in Euang. Tom. I.

VERSUS 5.

Beati qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur.

QVÆSTIO I.

Quinam hoc loco vocantur lugentes?

§. 1. **M**ulti veteres Græcis appellantur, qui in luctu & squalore versantur, idque fere ob carorum mortes. Verum ad alios quacunque ex causa ortos maiores accommodari solent. Hoc loco lugentes vere proprieque omnes interpretantur, verum de causa lugendi non omnes conveniunt; non enim angere, flere lacrymari natura expetendum est, sed causa facit luctum commendabilem. Quidam itaque eos beatos aiunt, qui aliena, qui sua peccata deplorant. Alij eos qui affligi, angustari, & oppressi sunt propter iustitiam.

Priore in sententia est auctor regularum breviorum interrog. 194. Cuiusmodi est ille luctus, quem suscipere debemus, si beatitudinem illam, quam lugentibus paratam Dominus ait, consequi volumus? Responso. Continetur questio ista in ea questione, qua est de tristitia illa qua est secundum Deum, quando videlicet propter admissa delicta lugemus: vel quod Deus contemnitur, cum per transgressionem legis contumelia afficiatur Deus, vel quod eorum periculum videmus, qui peccant. Anima enim qua peccaverit, inquit, ipsa morietur, imitantes illum qui dixit, Et lugeam multos ex his, qui ante peccaverunt.

Ita quoque S. Cyprianus Ep. 52. Quanto magis v- Plangens nus ille & verus pater bonus, misericors & pius, nec iram misericordem penitentibus, aut plangentibus & lamentantibus panem dæi tribu- comminatur, sed veniam magis & indulgentiam pollicetur. Unde Dominus in Euangelio beatos dicit plangentes, quia qui plangit, misericordiam provocat: qui peritior & superbus est, iram sibi & penam iudicii ventis exaggetat.

§. 2. Mihi dubium non est, & illos esse beatos, qui sua peccata, vel aliena lugent; sed hoc loco eos indicari, qui calamitatibus agitati ipsi merentur, ob Ecclesiam, tamen afflictam, aliaque dolent; qualem se nobis Apostolus Paulus frequenter describit, Consolationem vero recipiunt, adeo ut etiam glorientur in tribulationibus Rom. 5. 3.

VERSUS 6.

Beati qui esuriunt, & sitiunt iustitiam: quoniam ipsi saturabuntur.

QVÆSTIO I.

Quid sit esurire & sitire iustitiam?

§. 1. **M**ulti famem, & sitim metaphoram interpretantur, pro magno iustitiæ desiderio. Duplex scilicet. Quæ sententia duas habet partes. Vel enim desiderant homines iuste agere, & omnibus iustitiam administrari; vel se iustificari peroptant. Alij proprie accipiunt: nam apud Lucam est, c. 7. 21. Beati qui nunc esuriunt, quia saturabimini. De his copiose Maldonatus noster & alij.

Non est itaque anceps, sed fixum, de vera fame, & siti agi, qua pijs affliguntur, quia per iniquitatem eorum res detinentur, vel quia, cum per